

IV CONVENCIÓ

Les veus de les persones grans

*Recull
d'experiències
de la IV
Convenció*

Consell Assessor
de la Gent Gran

Ajuntament de
Barcelona

Aquest document conforma un recull d'experiències i estudis presentats en el procés participatiu i en la IV Convenció *Les Veus de la Gent Gran*.

Aquesta IV Convenció permetrà donar continuïtat al protagonisme de les persones grans en la vida social i política de la ciutat. En trobem els antecedents en la III Convenció i en l'elaboració del *Pla municipal per a les persones grans 2013-2016*.

El recull s'ha fet al voltant dels 4 àmbits de treball estretament relacionats amb les 4 línies estratègiques del Pla municipal:

- Les persones grans i la vida quotidiana a la ciutat.
- Les persones grans com a protagonistes actives a la ciutat.
- Les persones grans, el benestar i la salut.
- Les persones grans, el bon tracte i la defensa de la igualtat.

Aquestes línies estratègiques, que posen de relleu la perspectiva integral del Pla i són també els eixos de treball del procés participatiu en el qual es van presentar aquestes experiències.

Així doncs, el fil conductor de tots els projectes que s'inclouen en aquest recull és el paper central de les persones grans en la vida social i política de la ciutat.

Persones grans actives i compromeses

- 6 Les persones grans actives al tercer sector
- 8 Voluntaris grans fan assessoria empresarial
- 11 Projecte Reincorpora
- 13 Projecte Radars
- 15 La Universitat a l'Abast
- 17 La Universitat de l'Experiència
- 19 La qualitat com a valor en la formació
- 21 Taller impressió en 3D
- 23 Estratègia compartida. Acord ciutadà per una Barcelona inclusiva
- 25 Secretariat de Sants
- 28 Conferència Ciutadana de la gent gran. Digitalització de la societat

Persones grans i vida quotidiana

- 30 Identitat i memòria
- 32 Baixem al carrer
- 34 Baixem al carrer: Estudi de l'impacte
- 36 Xarxa Ateneus de fabricació
- 38 Habitatges amb serveis + 65 anys
- 40 Pla Buits
- 41 Dossier Temps i gent gran
- 43 Mobilitat i transport públic

Persones grans amb igualtat i bon tracte

- 44 Programa d'acompanyament i prevenció de la solitud del districte de Ciutat Vella
- 46 Guia local per fer front als maltractaments de les persones grans
- 48 Obra de teatre "Bon tracte"
- 50 Espot "Saviejant" i reportatge "La veu de la Gent Gran"
- 52 Taller antirumors
- 55 Taller de resiliència per a dones grans de l'Eixample
- 57 Grups de suport a cuidadors als centres de serveis socials
- 59 Servei d'atenció a persones grans de la Fundació Enllaç

Persones grans amb benestar i salut

- 62 Projecte Vincles
- 64 Efectes de la crisi sobre les persones grans
- 66 Condicions de vida de les persones grans de Barcelona
- 67 La gent gran de FATEC visitem les residències de Catalunya
- 69 Projecte "Més a prop"
- 70 Guia: Què hem de menjar, com i per què? Guia de consells saludables

Les persones grans actives al tercer sector

Es presentà l'anuari 2013 del Tercer Sector Social a la ciutat de Barcelona. Els anuals són una eina de visibilitat, de coneixement, de tangibilització i de dimensió.

Descriu les entitats de gent gran, en què hi pertanyen totes les organitzacions formades per gent gran que realitzen activitats vinculades a l'oci i la cultura, les formades per persones jubilades i pensionistes, incloent-hi seccions sindicals i també les organitzacions orientades a la formació com les aules d'extensió universitària.

ENTITAT PROMOTORA

Observatori del Tercer Sector.

OBJECTIUS

- Presentar l'evolució de les persones voluntàries i de l'envelliment actiu.
- Presentar les entitats de gent gran, a què destinen el voluntariat, les seves contribucions a la societat i les principals preocupacions que tenen.

ACCIONS DEL PROJECTE

- Capitalitzar el valor d'aportació de les persones grans en les entitats no lucratives.
- Participació de les persones grans en les entitats com a part positiva en l'envelliment actiu.
- Treball des de la intergeneracionalitat per cercar sinèrgies.

DESTINATARIS

Tota la ciutadania.

MATERIALS GENERATS

www.observatoritercersector.org/

Anuari 2013 del Tercer Sector Social de la ciutat de Barcelona, Barcelona: Ed. Observatori del Tercer Sector, 2014.

Voluntaris grans fan assessoria empresarial

VAE - Voluntaris en Assessorament Empresarial aporta a les persones que es retiren un sentiment de continuïtat en la seva trajectòria professional, encara que no sigui remunerada, que contribueix a l'autoestima, en la mesura que encara participen com a membres actius de la comunitat i no tenen la percepció de ser rebutjats o aïllats, com passa sovint en la transició a la jubilació. El resultat és que no es consideren ni "vells" ni "classe passiva". Aquest fet es reforça considerablement en la mesura que proporcionen un servei social útil, la promoció de l'activitat emprenedora, amb dimensions d'integració intergeneracional, intercultural i, fins i tot, de diferents classes socials.

ENTITAT PROMOTORA

VAE, Voluntaris en Assessoria Empresarial.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

A més a més de l'Ajuntament de Barcelona, VAE treballa amb el Departament de Benestar i Família de la Generalitat i amb la FCVS. En la Convenció i en d'altres ocasions, també ho ha fet en estreta col·laboració amb la FATEC.

OBJECTIUS

Integrar nous socis a la vida de VAE mitjançant la participació en la vida diària de l'associació i en activitats formatives.

1) El treball en xarxa i la millora en la gestió d'associacions no lucratives que treballen per la integració social. 2) L'acreditació com a bona pràctica transferible, de voluntariat, principalment de persones retirades. 3) La contribució a mantenir i millorar el teixit empresarial de Barcelona mitjançant l'assessorament a emprenedors i pime.

ACCIONS DEL PROJECTE

- Augment i consolidació de la massa social i millora de la seva formació.
- Participació en jornades i sessions divulgatives: Ha estat continuada. Destacarem les relacionades amb l'Any Europeu del Voluntariat, l'Acord ciutadà i amb els grups de treball del Consell Assessor de la Gent Gran, i també diverses activitats, entre les quals destaquem la ponència a l'octubre del president de VAE a l'IDEC de la UPF sobre voluntariat de gent gran. D'altra banda, VAE treballa en estreta col·laboració amb Barcelona Activa i dóna suport a activitats divulgatives, com l'emblemàtica inauguració del Barcelona Growth Centre. Sense oblidar la presència, al juny, al saló Biz Barcelona.

DESTINATARIS

Els actors són, per tant, els socis i col·laboradors que s'incorporen a VAE o els que ho poden fer en el futur, procedents, principalment, de Barcelona i l'àrea metropolitana. I, com que el treball es fa en xarxa, també les principals entitats actives en els àmbits del voluntariat (de gent gran, en primer lloc,) de la promoció econòmica i de la integració.

MATERIALS GENERATS

- L'any 2014, *El Periódico* (23.7.14) i *El Punt Avui* (24.11.14) han publicat entrevistes al president de VAE, com també el Butlletí de Xarxanet (10.11.14). Altres aparicions han fet referència a la participació de VAE com a projecte model en el Projecte VERSO (Volunteers for European Employment) de la UE i a l'aniversari del Programa Andí de Pràctiques d'Estudiants Equatorians a Catalunya, fins i tot amb aparicions extenses en mitjans de referència de l'Equador com ara *Expreso* i *Vistazo*, i a l'acompanyament que fan socis voluntaris de VAE a la iniciativa Tresca de la Fundació Esplai.

ALTRES OBSERVACIONS

Fins al 2014, VAE ha fet una aposta radical pel voluntariat i que siguin els seus voluntaris els executors dels programes, cosa que ha permès, amb unes despeses de diners molt reduïdes, assolir els objectius de creixement, integració i consolidació de la massa social, i donar resposta a les necessitats dels assessorats i de l'activitat de formació externa amb força embranzida. El creixement de l'associació, juntament amb l'evolució de les demandes socials, ha generat, però, uns reptes organitzatius als quals s'ha començat a donar resposta durant l'exercici i que centren les prioritats per al 2015.

Projecte Reincorpora

PERSONES
GRANS
ACTIVES I
COMPROMESES

El projecte Reincorpora de voluntariat de gent gran vol complementar les activitats adreçades als joves reclusos que programen les entitats socials participants en el projecte.

ENTITAT PROMOTORA

ASVOL, associació de gent gran voluntària en ciència i cultura, informàtica i àmbit social.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Fundació "la Caixa".

OBJECTIUS

- Dur a terme itineraris personalitzats d'inserció sociolaboral, a partir d'un pla individual prèviament pactat, que contribueixin a la millora de les competències professionals, facilitin el desenvolupament de valors i aplanin el camí cap a la integració laboral en l'empresa.
- L'objectiu final del projecte és la integració social i laboral de la persona.

ACCIONS DEL PROJECTE

L'itinerari d'integració sociolaboral es desenvolupa a través de les següents etapes:

1. Formació i servei

Concepte d'aprenentatge-servei, una proposta educativa que suma intencionalitat pedagògica i utilitat social. Conjuga la formació en oficis i les actuacions de servei a la societat, fomentant competències, habilitats i valors, alhora que promou la participació social i el compromís cívic. La col·laboració i implicació dels centres penitenciaris, els centres de formació i les entitats socials en aquesta primera fase de l'itinerari permet combatre falses imatges, donar valor a l'esforç i comunicar a la societat integració i solidaritat activa.

2. Acompanyament

Les entitats socials estan vinculades als diferents grups territorials del programa Incorpora de “la Caixa”. Són entitats expertes en integració laboral que aporten la seva professionalitat, experiència i qualitat en l’atenció a les persones.

3. Inserció laboral

Aquesta integració es concreta a través del programa Incorpora de “la Caixa”, un programa d’intermediació laboral que combina d’una manera òptima les necessitats del teixit social i empresarial, per tal d’assegurar l’èxit en la integració laboral. Ofereix un servei integral gratuït amb tècnics d’inserció laboral que proporcionen assessorament en totes les fases del procés, des de la selecció fins a la plena integració en el lloc de treball.

DESTINATARIS

Joves interns de centres penitenciaris es troben en la fase final de la seva condemna.

Projecte Radars

PERSONES
GRANS
ACTIVES I
COMPROMESES

És una xarxa de prevenció en la qual hi participen veïns, veïnes, comerciants, persones voluntàries i professionals de les entitats i serveis vinculats als barris.

Els veïns i veïnes, comerciants, persones voluntàries i professionals de les entitats i dels serveis estan atentes, amb una mirada sensible i respectuosa, al dia a dia, a la dinàmica de les persones grans que coneixen.

ENTITAT PROMOTORA

Ajuntament de Barcelona.

OBJECTIUS

- Ajudar i facilitar que les persones grans del barri puguin continuar a la seva llar, tot garantint el seu benestar amb la complicitat de l’entorn.
- Reduir la solitud i el risc d’aïllament i exclusió social d’aquestes persones grans.
- Potenciar la coresponsabilitat entre els actors del barri: Administració pública i societat civil: “tots formem part de la solució”.
- Conscienciar de la importància del procés participatiu com a factor clau d’un projecte d’acció comunitària.
- Optimitzar els recursos disponibles d’acord amb la gradual implementació del projecte.

ACCIONS DEL PROJECTE

1. Porta a porta. Identificar i entrevistar persones grans amb risc d'aïllament.
2. L'Espai de Valoració de Situacions de Risc o Exclusió Social: definir el tipus d'intervenció requerida per la persona gran entrevistada, minimitzar els riscos i garantir el seu benestar social amb la complicitat del seu entorn.
3. La plataforma de seguiment telefònic: fer el seguiment a les persones grans entrevistades pels voluntaris del "Porta a porta" per donar suport i detectar situacions de deteriorament.
4. Els Radars veïnals i comercials: fan una trucada a serveis socials si detecten canvis en la persona gran.
5. La Taula projecte Radars: coordinar les intervencions necessàries per les persones grans entre entitats i serveis del barri: coresponsabilitat de la xarxa del barri per intervenir d'una manera més propera i més àgil.

DESTINATARIS

Persones majors de 75 anys que viuen soles o acompanyades de persones de més de 65 anys.

MATERIALS GENERATS

Tríptic.

Vídeos de presentació del projecte i altres materials editats.

La Universitat a l'Abast

PERSONES
GRANS
ACTIVES I
COMPROMESES

La Universitat a l'Abast és un programa de formació permanent orientat a la promoció de l'envelliment actiu. Té com a objectiu, entre d'altres, establir ponts entre la universitat i la població en franges d'edat tradicionalment no vinculades als estudis superiors, tant en el marc de la mateixa universitat com en relació amb els municipis de l'entorn.

La Universitat a l'Abast és, d'altra banda, un programa obert i flexible que respecta les diferents trajectòries vitals i maneres d'envellir. Afavoreix escenaris de creixement i participació, a més d'oferir eines per al desenvolupament personal i social. El programa, capdavanter a l'Estat espanyol, neix l'any 2000. Actualment, forma part dels programes específics de l'Institut de Ciències de l'Educació de la UAB.

ENTITAT PROMOTORA

Universitat Autònoma de Barcelona.

OBJECTIUS

Aquest programa neix com una proposta d'integració social i de desenvolupament personal de la gent gran.

- Dóna resposta als interessos i les inquietuds intel·lectuals dels participants, afavoreix l'autonomia crítica i facilita la comprensió del món que ens envolta.
- Contribueix a millorar el benestar personal, a mobilitzar competències i a millorar l'autoconeixement, a més d'afavorir la percepció de seguretat i autoconfiança.

- Estimula les capacitats d'actuació i d'integració social, alhora que afavoreix la inclusió tecnològica i social.
- Genera noves oportunitats de participació.
- Promou la visibilització de les persones grans com a agents actors i combat estereotips.
- Promou les relacions intergeneracionals, enforteix xarxes i genera comunitat.

ACCIONS DEL PROJECTE

Les línies d'actuació que es desenvolupen són les següents:

1. Aprenent al campus

Accés per a persones de més de 50 anys a formació universitària en el campus de Bellaterra, compartint aules amb els estudiants "convencionals" dels diferents ensenyaments.

2. Aules d'Extensió Universitària per a persones grans

La UAB, a través del programa La Universitat a l'Abast, té sota la seva tutela diferents Aules d'Extensió Universitària, associacions de persones grans que tenen com a objectiu principal oferir formació adreçada específicament a aquest grup en l'entorn més proper. Actualment, són 15 les aules vinculades, distribuïdes en 10 poblacions de l'entorn, les quals apleguen més de 3.500 alumnes. La UAB té representació en el Consell Interuniversitari d'AFOPA (Federació d'Aules de Catalunya).

3. Altres

Realització de projectes vinculats a la promoció de l'envelliment actiu, la formació permanent i la participació; presència en fòrums sobre envelliment i formació al llarg de la vida (Consell Municipal de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona, Asociación Estatal de Programas Universitarios para Mayores); etc.

DESTINATARIS

Persones de més de 50 anys. No cal cap formació prèvia ni tenir cap titulació.

ALTRES OBSERVACIONS

Més informació a: www.uab.cat/abast.

La Universitat de l'Experiència

PERSONES
GRANS
ACTIVES I
COMPROMESSES

La Universitat de l'Experiència posa a la disposició de totes les persones de més de 55 anys, a les quals no es demana tenir cap requisit formatiu previ, una sèrie de programes universitaris que ofereixen una formació aprofundida. La Universitat de l'Experiència brinda l'oportunitat de ser estudiants universitaris per primer cop o novament, seguint uns programes formatius adaptats, però amb total rigor acadèmic, impartits pel professorat de la Universitat de Barcelona i sense avaluacions obligatòries.

ENTITAT PROMOTORA

Universitat de Barcelona.

DESCRIPCIÓ BREU

Actualment, s'imparteixen 11 programes d'estudi:

- Alimentació i gastronomia
- Astronomia i meteorologia
- Biblioteques i arxius en l'era digital
- Biologia: l'ésser humà enfront de la biodiversitat
- Filosofia
- Història de l'art
- Història, societat i territori
- Llengües i literatures
- Pedagogia pel canvi. Aprendre per viure i viure per aprendre
- Psicologia
- Salut i benestar

El model de formació és mixt: combina les assignatures específiques del programa formatiu amb la integració dels estudiants grans en assignatures de grau (per a ells, optatives a escollir) dels diferents ensenyaments adscrits al programa.

La durada dels programes d'estudi va d'un a tres cursos.

OBJECTIUS

- Possibilitar la formació universitària i la promoció de la cultura en l'etapa avançada de la vida reforçant en els alumnes el sentit de curiositat intel·lectual.
- Facilitar la integració de les persones grans en el context sociocultural que representa la universitat, en la seva actuació plena com a formadora, investigadora i rectora de la societat.
- Oferir un lloc de trobada en què l'alumnat comparteixi una experiència cultural nova.
- Afavorir la comunicació intergeneracional a través dels estudis universitaris.

ACCIONS DEL PROJECTE

El preu de la matrícula és molt ajustat, ja que aquest projecte forma part del programa social de la Universitat de Barcelona.

Paral·lelament, s'organitzen diferents activitats complementàries de formació, de relació i de lleure en col·laboració amb diferents departaments i entitats:

- Idiomes
- Esports
- Música
- Tallers

També hem creat la Coral Gaudium de la Universitat de l'Experiència.

DESTINATARIS

Persones de més de 55 anys.

MATERIALS GENERATS

La Universitat de l'Experiència. Una excel·lent oportunitat per continuar aprenent. Publicacions i Edicions de la UB.

La qualitat com a valor en la formació

PERSONES
GRANS
ACTIVES I
COMPROMESSES

Des de la comissió de cursos i tallers, entenem que donar qualitat com a valor en la formació vol dir, entre d'altres coses, respectar la persona que vol aprendre.

I aquest respecte, el treballen amb molta cura des del primer moment en què neix l'oportunitat d'oferir un nou curs. Així doncs, procurem donar qualitat des de tots els aspectes: en continguts, en bon tracte i en gestió.

- El coneixements i la preparació per part del professorat voluntari garanteixen aquesta qualitat.
- Tenir cura del tracte diari amb les persones que ens envolten afavoreix l'interès, l'esforç i la continuïtat.
- Consolidar la bona gestió i nodrir-la d'un bon treball en equip i una bona distribució de les tasques dóna estabilitat i confiança als participants.

ENTITAT PROMOTORA

Espai Gent Gran Esquerra de l'Eixample.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Espais i casals de gent gran del districte de l'Eixample.

OBJECTIUS

Pel que fa a la qualitat:

- Assegurar la transmissió d'uns coneixements ben estructurats i motivadors

- Potenciar la importància de la formació per a envellir activament
- Enriquir les relacions interpersonals amb respecte i sensibilitat
- Adaptar els registres a tot el col·lectiu heterogeni de usuaris/es
- Reconèixer l'esforç en totes les seves etapes
- Potenciar el traspass de motivacions i coneixements per assegurar un voluntariat de qualitat a llarg termini
- Estar en constant recerca per captar nous voluntaris, nous cursos i nous participants
- Transmetre el respecte pel funcionament per garantir una bona participació
- Garantir una bona comunicació interpersonal i intragrupal
- Distribuir les tasques per mantenir un bon ritme de funcionament i una bona gestió del temps

Pel que fa a la formació:

- Refrescar coneixements (idiomes)
- Adquirir habilitats i competències
- Possibilitar aprenentatges nous
- Afavorir l'activitat, la relació i el benestar
- Tenir un espai on poder compartir i ser escoltat (grup solidari, debat d'actualitat, xerrades de cuina)
- Mantenir la memòria (gimnàstica mental)
- Mantenir l'estat físic (gimnàstica, ioga, txi-kung, senderisme, caminades)

ACCIONS DEL PROJECTE

- Inscripcions per torns horaris per garantir un equilibri trimestral o anual de la participació.
- Cursos trimestrals per augmentar les possibilitats de participació.
- Atenció als usuaris de manera setmanal per a gestió d'altres i baixes a cursos, incidències de participació, detecció de necessitats puntuals, etc.
- Captació i entrevistes de nous professors per valorar la qualitat de contingut i de tracte.

DESTINATARIS

Seguint la normativa interna de l'Espai:

Socis de l'Espai de Gent Gran de l'Esquerra, socis dels espais i casals municipals del Districte de l'Eixample, persones grans en llista d'espera de l'Espai Gent Gran de l'Esquerra, altres persones grans dels Districte o Ciutat, qualsevol persona prèvia aprovació de la Comissió Gestora, que ho sol·liciti per escrit.

Taller impressió en 3D

PERSONES
GRANS
ACTIVES I
COMPROMESSES

MakerConvent inicia aquest projecte amb el Casal de Gent Gran Comerç en la línia de treballar amb Teràpia Ocupacional des de les noves possibilitats que ens obre la impressió 3D en el món dels productes de suport o ajudes personals.

Un dels objectius generals del MakerConvent és el retorn social i obert de la seva activitat en el marc del territori on està ubicat el barri del Casc Antic.

La impressió 3D s'ha tornat una eina important en el prototipat ràpid i ens obre moltes possibilitats en el camp del disseny de peces d'ajuda. Això permet realitzar peces de molt baix cost que tenen un alt impacte en la vida quotidiana de les persones a les quals s'adreça. Aquest impacte social es basa en fer més assolibles tasques que amb l'edat requereixen més esforç per realitzar-se.

ENTITAT PROMOTORA

MakerConvent, espai Maker del Centre Cívic Convent de Sant Agustí, Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Casal de gent gran Comerç.

OBJECTIUS

- Apropar les tecnologies relacionades amb la impressió 3D i la fabricació digital a les persones grans del Casal de Gent Gran Comerç.
- Facilitar de les activitats de la vida diària a les persones grans del Casal de Gent Gran Comerç a través del codisseny i fabricació de dispositius de suport per al dia a dia.
- Apoderar a les persones grans del Casal de Gent Gran Comerç en la resolució de les seves pròpies necessitats.

ACCIONS DEL PROJECTE

8 sessions en què s'han desenvolupat accions de role-playing, design thinking i codisseny per fer entre totes les peces d'ajuda.

DESTINATARIS

Persones grans del Casal de gent gran Comerç.

Estratègia compartida. Acord ciutadà per una Barcelona inclusiva

L'Estratègia Compartida és un compromís d'acció del Consell de Govern de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, que respon a una visió compartida de la ciutat "una ciutat que avança en drets socials amb el compromís i la col·laboració de tothom", i implica un pla compartit amb les entitats de l'Acord, una acció conjunta entre entitats i organitzacions de la ciutat i l'Ajuntament. Es va aprovar el juny del 2014 després d'un ampli procés de participació. Respon al desenvolupament d'una de les línies estratègiques del Pla d'Inclusió de l'Ajuntament de Barcelona.

ENTITAT PROMOTORA

Acord ciutadà per una Barcelona Inclusiva promogut per l'Ajuntament de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

379 institucions i entitats socials de la ciutat (22 del Consell de Govern Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, 10 xarxes d'acció de l'Acord, i el conjunt d'entitats de la ciutat més implicades en el benestar i la qualitat de vida).

PERSONES
GRANS
ACTIVES I
COMPROMESSES

OBJECTIUS

L'Estratègia Compartida respon a una visió comuna i: "pretén incrementar la capacitat de resposta de la ciutat per fer front a la crisi social, fent de Barcelona una ciutat més inclusiva. Té dos grans eixos: 1) Enfortir l'organització de l'acció social a la ciutat; 2) Fer front als reptes socials per a guanyar el futur. Té 11 línies estratègiques, una de les quals és Una ciutat on les persones grans són protagonistes. Aquesta darrera inclou 126 actuacions i implica a 21 entitats socials.

ACCIONS DEL PROJECTE

L'Estratègia Compartida comporta desenvolupar 936 projectes i accions, dels quals 664 corresponen a entitats socials, 195 a l'Ajuntament i 77 a les Xarxes d'acció de l'Acord.

DESTINATARIS

Les persones i les entitats de la ciutat.

MATERIALS GENERATS

El document de l'Estratègia Compartida, el web on es poden trobar el conjunt d'accions de cada línia estratègica així com les entitats i organitzacions responsables. Un vídeo de presentació de l'Estratègia.

Secretariat de Sants

PERSONES
GRANS
ACTIVES I
COMPROMESES

El Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta va iniciar el seu funcionament el 1976. És una federació territorial que aplega més de 310 entitats, l'àmbit de treball de la qual se situa en els barris de Sants, Hostafrancs i la Bordeta. Els seus socis no són, per tant, persones sinó que són entitats que tenen la seva seu als barris.

ENTITAT PROMOTORA

Secretariat de Sants.

OBJECTIUS

- Foment i la defensa de la vida associativa i la participació ciutadana a tots els nivells.
- Contribuir a la dinamització i coordinació associativa amb la finalitat d'avançar cap a una societat més participativa.
- Fomentar i defensar la vida associativa i la participació ciutadana a tots els nivells.
- Contribuir al redreçament de la consciència col·lectiva en un sentit popular, català i democràtic.
- Col·laborar en la millora de les condicions de vida quotidiana en els seus diversos aspectes: social, urbà, esportiu i altres.
- Defensar el dret de totes les persones i col·lectivitats a l'accés a la cultura.
- Promoure tota classe d'activitats de caire general i interès col·lectiu per als veïns dels nostres barris, i també treballs de recerca i publicacions que divulguin el seu coneixement, el folklore i altres aspectes relacionats amb els apartats anteriors.

ACCIONS DEL PROJECTE

Les accions s'articulen a través d'una carta de serveis que el Secretariat ofereix a les entitats associades per facilitar i millorar els seus objectius. Així doncs, hi ha serveis a les entitats com ara serveis a la carta a mida, assessoraments en projectes, sol·licitud de subvencions, formació. En matèria de comunicació, com ara buidatge de diaris oficials, difusió d'activitats. De funcionament, com ara fotocòpies, tarimes, taules i cadires, secretaria, cessió d'espais de reunió i d'activitats i préstec i lloguer de materials.

El Secretariat coordina diversos espais de treball conjunt entre les entitats, com és el cas de la taula sectorial intercultural, la taula sectorial de coordinació d'Ampa i entitats de lleure, la taula sectorial d'esports, la taula sectorial de cultura, la taula sectorial d'ús social de la llengua catalana, la taula social i la taula sectorial de gent gran que coordina les tres aules de formació de gent gran de Sants, Hostafrancs i la Bordeta amb l'objectiu de donar suports a la seva gestió i coordinar l'acte unitari biennal de cloenda del curs formatiu. En el moment actual és de vital importància que les entitats que treballen en tasques d'atenció social tinguin un espai on poder compartir projectes, sumar esforços i poder arribar a més població que es troba en una situació de fragilitat o vulnerabilitat.

DESTINATARIS

Els destinataris són entitats o col·lectius del territori de Sants, Hostafrancs i la Bordeta. Les entitats adherides al Secretariat són heterogènies tant pel que fa als grups d'edat (infants, jovent, adults, gent gran) com a la tipologia (esportives, associacions de veïns, educatives, socials, reivindicatives, religioses, culturals, etc.).

MATERIALS GENERATS

Les diferents activitats que es desenvolupen generen materials específics. Alguns d'ells estan publicats al web: www.secretariat.cat.

ALTRES OBSERVACIONS

A partir de la gestió de diversos equipaments culturals i esportius dels barris de Sants, Hostafrancs i la Bordeta, el Secretariat pot disposar de recursos i serveis per a les entitats associades i al mateix temps fomentar diverses activitats de signe divers al territori. Tot i el seu important volum econòmic de gestió, el fet de ser una associació obliga el Secretariat a reinvertir els possibles excedents en un fons social destinat a millorar les condicions de vida de la ciutadania d'aquests barris i no reparteix mai beneficis entre les entitats associades.

El valor que més caracteritza i defineix la gestió dels centres cívics Cotxeres-Casinet és la implicació de les entitats en les activitats que es desenvolupen. Per una banda, és un projecte que acull diferents propostes d'activitats de les entitats, a les quals dóna suport; per l'altra, les entitats s'impliquen en la programació dels centres, canalitzant-se fonamentalment a través de les comissions organitzadores.

Conferència Ciutadana de la gent gran. Digitalització de la societat

Les Conferències Ciutadanes són mecanismes deliberatius per fer possible la participació ciutadana en temes de ciència i tecnologia. En elles, un grup de persones no expertes es reuneix per intercanviar informació, consultar a especialistes i dialogar col·lectivament sobre un tema tecnològic o científic controvertit.

En la societat actual, les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) estan presents en molts aspectes de la vida diària. També formen part de la vida de les persones grans. No obstant això, poques vegades es té en compte la seva opinió quan es dissenyen tecnologies o s'ofereixen serveis telemàtics. La conferència ciutadana de la gent gran sobre la digitalització de la societat busca paliar aquesta mancança a partir d'un procés participatiu que permeti a les persones grans expressar els seus punts de vista i elaborar les recomanacions que considerin més pertinents sobre aquest tema.

ENTITAT PROMOTORA

Universitat Autònoma de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Ajuntament de Barcelona, Ministerio de Economía y Competitividad.

OBJECTIUS

- Obrir a la participació de la gent gran el debat sobre el nostre futur digital.
- Assolir una sèrie de recomanacions consensuades que puguin ser útils en la presa de decisions a l'entorn de l'assumpte de la digitalització de la societat.
- Lliurar a l'Ajuntament un document final de recomanacions.

ACCIONS DEL PROJECTE

El projecte s'ha desenvolupat en tres fases:

1. Sessions preparatives prèvies
2. Conferència pública
3. Acte de lliurement del document final

DESTINATARIS

Persones grans majors de 65 anys.

MATERIALS GENERATS

Document final de recomanacions. S'està confeccionant un DVD que en relata l'experiència.

Identitat i memòria

PERSONES
GRANS
I VIDA
QUOTIDIANA

L'Institut Quatre Cantons, en el TGPE (Treball Globalitzat de Proposta Externa), va col·laborar amb la Fundació Uszheimer. Aquest projecte, que té sobretot una dimensió educativa i que vol obrir finestres en la ment dels nostres joves, comporta la coordinació entre diversos agents: d'una banda, el professor o professora del centre que condueix l'activitat i, de l'altra, la persona o persones de les institucions que se'n fan responsables i hi participen; un contingent professional important i amb un potencial educatiu immens.

ENTITAT PROMOTORA

Institut Quatre Cantons.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Fundació Uszheimer.

OBJECTIUS

- Intercanvis intergeneracionals entre les persones grans i l'alumnat dels centres d'educació de secundària.
- Elaborar una maleta pedagògica per presentar i donar a conèixer aquesta malaltia entre la gent gran.

ACCIONS DEL PROJECTE

Visites a un casal de gent gran i contacte amb les persones grans per part de l'alumnat.

DESTINATARIS

Alumnat dels centres d'ensenyament de secundària.

MATERIALS GENERATS

Maleta pedagògica.

Baixem al carrer

PERSONES
GRANS
I VIDA
QUOTIDIANA

La iniciativa 'Baixem al carrer' vol ajudar la gent gran amb mobilitat reduïda a sortir al carrer i realitzar activitats. El pla va sorgir al barri del Poble-Sec l'any 2009 i s'ha estès a d'altres zones de Barcelona.

Baixem al carrer va començar com a acció ciutadana i avui dia compta amb el suport logístic i econòmic de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). Es disposa de pujaescales, cadires eruga i cadires de rodes que permeten pujar i baixar de casa les persones grans vulnerables i realitzar les activitats al carrer.

ENTITAT PROMOTORA

Coordinadora d'entitats del Poble Sec.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona i Creu Roja.

OBJECTIUS

L'objectiu és donar suport a persones grans amb mobilitat reduïda per tal que puguin sortir al carrer i realitzar activitats.

El programa funciona gràcies al treball de professionals especialitzats en la cura i el trasllat de persones grans, però també es nodreix d'un gran nombre de voluntaris, sense els quals la iniciativa no seria viable.

ACCIONS DEL PROJECTE

Activitats a l'exterior on hi participen professionals, persones voluntàries i gent gran del barri amb dificultats per sortir al carrer.

DESTINATARIS

Persones grans amb mobilitat reduïda.

MATERIALS GENERATS

Coordinadora d'entitats Poble Sec, *Memòria 2013* [en línia], Barcelona: Coordinadora d'entitats Poble Sec, 2014. http://issuu.com/baixemalcarrerpcdc/docs/memo_2013.

Baixem al carrer: Estudi de l'impacte

PERSONES
GRANS
I VIDA
QUOTIDIANA

En aquest estudi es van presentar els resultats de l'experiència “Baixem al carrer”, que va pivotar el grup de treball comunitari del Poble Sec i el programa Salut als Barris, una intervenció per reduir l'aïllament social basada en sortides regulars de casa individuals o col·lectives.

Els resultats van ser positius i el programa es va estendre a altres barris, gestionat per la Creu Roja en coordinació amb els diferents agents del barri. Aquest projecte respon a una necessitat identificada per professionals i veïns i veïnes, i enforteix la xarxa comunitària.

ENTITAT PROMOTORA

Agència de Salut Pública de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona i Creu Roja.

OBJECTIUS

“Baixem al Carrer” pretén reduir l'aïllament de les persones grans a causa de les barreres arquitectòniques de l'edifici o el barri. Els facilita la vida social amb l'objectiu que millorin la salut i la qualitat de vida.

Demostrar l'efecte positiu de la participació i el suport social en la salut i el benestar de les persones grans. Les persones que s'impliquen activament i que tenen relacions socials són més felices, tenen millor estat de salut físic i mental i més capacitat per afrontar els canvis.

DESTINATARIS

Ciutadania en general i professionals de la salut.

MATERIALS GENERATS

Impacte mencionat en la publicació: Agència de Salut Pública de Barcelona, *Intervencions de promocions de la salut*, Barcelona: Agència de Salut Pública de Barcelona, 2014.

Xarxa Ateneus de fabricació

PERSONES
GRANS
I VIDA
QUOTIDIANA

L'element central del desenvolupament dels projectes d'innovació social són els Ateneus de fabricació. La Xarxa d'Ateneus de Fabricació engloba diferents Ateneus de Fabricació, espais d'innovació oberts als ciutadans on es poden aprendre els fonaments de la fabricació digital, així com les diferents tecnologies i processos aplicables a la vida quotidiana.

ENTITAT PROMOTORA

Ajuntament de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Entitats dedicades a la innovació tecnològica.

OBJECTIUS

- Estimular l'interès de la ciutadania però en especial infants i joves i gent gran, cap als aprenentatges tecnocientífics: ciència, tecnologia, disseny, enginyeria, matemàtiques...
- Apropar la fabricació digital a les persones.
- Donar suport a projectes que tinguin retorn social.

ACCIONS DEL PROJECTE

Tres eixos d'acció:

- Programa pedagògic: diferents tallers als centres educatius per introduir-se en el món de la fabricació digital.
- Programa de famílies: integrar el coneixement de la tecnologia i noves formes d'organització en l'aprenentatge en família.
- Programa d'innovació social: apropar l'Ateneu al seu entorn local més proper, per millorar la qualitat de vida i la cohesió social. Promou dinàmiques d'innovació ciutadana aplicades a reptes concrets, que s'aborden en grups de diferents edats, gènere, procedència, formació, etc. Es treballa en projectes col·laboratius, autoassignació de tasques i metodologies àgils i molt creatives.

DESTINATARIS

Ciutadania en general.

MATERIALS GENERATS

Tríptics informatius.

Habitatges amb Serveis + 65 Anys

PERSONES
GRANS
I VIDA
QUOTIDIANA

L'Ajuntament de Barcelona, a través de l'àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports, el Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona i el Consorci de l'Habitatge de Barcelona - PMHB ha posat en marxa el programa + 65 anys per facilitar la gent gran l'accés a un habitatge de lloguer.

En total són 178 habitatges socials de lloguer protegit, que construeix el PMHB i que ofereixen serveis complementaris per respondre a les necessitats específiques de la gent gran. L'adjudicació d'aquests habitatges la farà el Consorci de l'Habitatge de Barcelona.

És un programa pensat per facilitar un habitatge a mida de les persones majors de 65 anys, amb un preu assequible, amb serveis complementaris per ajudar-los a viure el seu dia a dia de manera independent.

ENTITAT PROMOTORA

Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona i el Consorci de l'Habitatge de Barcelona.

OBJECTIUS

Oferir serveis com: consergeria, teleassistència, suport personal i social i serveis de neteja dels espais comunitaris i dels habitatges i fomentar l'autonomia dels qui hi viuen.

ACCIONS DEL PROJECTE

El procés d'adjudicació es farà per barem durant el primer trimestre de 2015. Per participar cal estar inscrit al Registre de Sol·licitants d'Habitatges de Protecció Social fins al 13 de febrer de 2015.

Presentar la sol·licitud de participació fins al 27 de febrer de 2015.

DESTINATARIS

- Tenir més de 65 anys, ser una persona amb autonomia o amb necessitats de supervisió.
- No tenir cap habitatge en propietat o, si se'n té, que presenti problemes d'accessibilitat.
- Tenir uns ingressos per sota de 2,5 IPREM.
- Estar inscrit al Registre de Sol·licitants.
- Tenir una antiguitat mínima de dos anys en el padró de Barcelona.

MATERIALS GENERATS

Díptic informatiu i altres.

Pla Buits

PERSONES
GRANS
I VIDA
QUOTIDIANA

Un projecte de l'àrea d'Hàbitat Urbà que pre-tén el desenvolupament d'usos o activitats d'interès públic, de caràcter transitori, en terrenys buits seleccionats, amb la finalitat de regenerar el teixit urbà i induir dinamisme social a l'entorn, mitjançant la seva recuperació, adequació i potenciació a través de la participació activa de la ciutadania.

ENTITAT PROMOTORA

Àrea d'Hàbitat Urbà de l'Ajuntament de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

13 Entitats adjudicatàries dels espais amb la col·laboració d'un centenar d'entitats i col·lectius.

OBJECTIUS

- Recuperar espais buits de caràcter públic.
- Promoure la coresponsabilització de la ciutadania a través de la seva participació activa en la recuperació de l'espai.
- Obrir noves línies de gestió de l'espai públic.

ACCIONS DEL PROJECTE

Actuacions de tipus, educatiu, esportiu, lúdic i/o recreatiu, cultural i/o artístic, ambiental i/o paisatgístic, social i/o comunitari.

DESTINATARIS

La ciutadania i el teixit associatiu de la ciutat.

MATERIALS GENERATS

Els 13 espais recuperats i les seves activitats.

Dossier Temps i gent gran

PERSONES
GRANS
I VIDA
QUOTIDIANA

En aquest dossier s'aborden els temes que es consideren clau en els usos del temps de la gent gran: la cura de les persones, la participació social i la vivència de l'espai urbà. Així mateix, es reflexiona sobre les complexitats de cadascun d'aquests temes, considerant la diversitat de trajectòries vitals de la gent gran i les diferències que poden significar els diversos entorns de vida.

ENTITAT PROMOTORA

Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports, Programa de Temps i Qualitat de Vida de l'Ajuntament de Barcelona.

OBJECTIUS

- Les persones grans i els usos del temps convida a reflexionar sobre les possibilitats i les limitacions de les persones grans a l'hora de decidir com fer servir el seu temps.
- Formular recomanacions generals per a la intervenció-acció en l'àmbit de l'envelliment.

ACCIONS DEL PROJECTE

A partir de les dades estadístiques de la ciutat de Barcelona, l'estudi aprofundeix en l'ús del temps de les persones grans de la ciutat. Les tasques de cura als altres i cures pròpies relacionades amb la salut i la construcció d'un nou projecte vital per aquesta etapa de la vida formen l'eix de l'ús del temps d'aquest sector de població. L'estudi aborda també l'evolució de l'ús del temps durant el temps de lleure o la formació i incideix en el paper de la ciutat en el foment de la vellesa activa mitjançant polítiques de mobilitat, voluntariat o accessibilitat.

DESTINATARIS

Persones grans i professionals que treballen amb persones grans.

MATERIALS GENERATS

DEL VALLE, GABRIELA, *DOSSIER Temps i persones grans*, Consell d'Edicions i Publicacions de l'Ajuntament de Barcelona, 2014.

Mobilitat i transport públic

La Guàrdia Urbana ha engegat una campanya, “Consells de seguretat”, adreçada a la gent gran.

PERSONES
GRANS
I VIDA
QUOTIDIANA

ENTITAT PROMOTORA

Guàrdia Urbana.

OBJECTIUS

Posar èmfasi en la responsabilitat dels vianants i exposar les seves situacions de perill.

ACCIONS DEL PROJECTE

- Millores urbanístiques, com ara: ampliació de les voreres i senyalització dels carrils bici; col·locació de baranes de protecció; conversió de 300 km de carrers de Barcelona en zona 30; carrers de plataforma única, o zones per a vianants.
- Educació i prevenció: campanya conjunta amb el RACC de senyalització de 455 passos de vianants amb la frase “A Barcelona, un de cada tres morts en accidents de trànsit anava a peu”; campanya “Camina amb civisme”.
- Millores en el transport públic.
- Publicació del tríptic Consells de mobilitat per a la gent gran.

DESTINATARIS

La ciutadania en general i, específicament, les persones grans.

MATERIALS GENERATS

Tríptic Consells de mobilitat per a la gent gran.

Programa d'acompanyament i prevenció de la solitud del districte de Ciutat Vella

És una prioritat del districte de Ciutat Vella arribar a les persones grans que es troben en situació de potencial aïllament social, físic o psicològic. El programa vol establir mecanismes de prevenció aprofitant la xarxa municipal de casals de gent gran i les seves possibilitats de dinamització i integració social.

PERSONES
GRANS AMB
IGUALTAT I
BON TRACTE

ENTITAT PROMOTORA

Districte de Ciutat Vella, Ajuntament de Barcelona.

OBJECTIUS

- Dotar la gent gran dels mitjans necessaris perquè pugui ser socialment autònoma.
- Promoure l'envelliment actiu i saludable posant èmfasi en l'atenció, l'acompanyament i l'orientació al llarg del procés.
- Potenciar la detecció de persones grans del districte de Ciutat Vella en situació de vulnerabilitat i que tenen dificultat per a accedir als recursos existents.
- Dur a terme accions concretes que promoguin la relació, la participació i la creació de vincles socials.

ACCIONS DEL PROJECTE

Acció dels facilitadors: aquests són un referent de superació i envelliment actiu per als usuaris del programa. Afavoreix l'establiment de vincles entre els usuaris i els casals de gent gran.

Grups de suport: ajuden a recuperar les habilitats socials perdudes i tenen un efecte molt positiu en la prevenció de la solitud.

Activitats comunitàries: fomenten l'arrelament i la pertinença a una comunitat, redueixen el sentiment de solitud i augmenten el to vital.

Activitats als casals de gent gran: permeten tornar a trobar una motivació perduda o cercar-ne una de nova. Afavoreixen la creació de vincles, més enllà del taller.

DESTINATARIS

Persones de més de 60 anys (usuaris potencials dels casals de gent gran) que compleixin algun dels següents condicionants:

- Que estiguin en una situació d'aïllament social
- Que visquin soles o amb familiars que no facilitin la socialització
- Que entrin en una dinàmica de pèrdua d'interès o d'apatia envers el contacte social
- Que presentin episodis de por a sortir de casa i un sentiment de vulnerabilitat
- Que tinguin un cert ànim depressiu (quan no hi ha un diagnòstic de patologia)
- Que es trobin en situació de dol llarg i continuat en el temps
- Que puguin ser afectades per una síndrome de postcaiguda
- Que visquin amb algun impediment estructural a l'habitatge
- Que pateixin un deteriorament cognitiu en fases lleus (quan no hi ha un problema de salut mental important)

Guia local per fer front als maltractaments de les persones grans

Aquesta guia és un instrument exhaustiu per a professionals que treballen amb les persones grans. Una eina de sensibilització i d'actuació per aprofundir en les causes dels maltractaments a les persones grans. És un protocol a seguir per detectar casos de maltractaments.

Ofereix una definició de les formes de maltractaments a la gent gran, les formes i senyals d'alerta, els factors de risc i els maltractaments de les institucions.

A partir d'aquest plantejament de les diferents formes de maltractament la guia ofereix sistemes de prevenció, detecció i avaluació de la situació. Detalla l'actuació que cal dur a terme i, finalment, emmarca els aspectes jurídics que defensen aquestes persones grans més vulnerables.

PERSONES
GRANS AMB
IGUALTAT I
BON TRACTE

ENTITAT PROMOTORA

Diputació de Barcelona i Ajuntament de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

EIMA Associació per a la investigació del maltractament a les persones grans.

OBJECTIUS

La guia pretén cobrir els següents objectius:

- Sensibilitzar els professionals que treballen amb persones grans sobre el fenomen dels maltractaments.
- Aprofundir en el coneixement dels maltractaments a les persones grans.
- Proporcionar criteris per prevenir, detectar i intervenir en els maltractaments.
- Facilitar una eina per orientar les actuacions dels professionals municipals de Serveis Socials Bàsics.
- Destacar la importància de l'abordatge multidisciplinari per fer front a les diverses situacions de maltractaments a persones grans.

ACCIONS DEL PROJECTE

La guia consta dels següents apartats:

- Definició dels maltractaments a les persones grans
- Formes i senyals d'alerta dels maltractaments
- Factors de risc
- Els maltractaments a les institucions
- La prevenció
- La detecció
- L'avaluació
- L'actuació
- Aspectes jurídics

DESTINATARIS

Professionals que treballen amb gent gran.

MATERIALS GENERATS

EIMA, *Guia local per fer front als maltractaments de les persones grans*, Barcelona: Diputació de Barcelona, 2012.

ENTITAT PROMOTORA

Direcció de Serveis a les Persones i al Territori. Districte de Sarrià - Sant Gervasi.

Obra de teatre “Bon tracte”

Representació teatral de quatre situacions de la vida quotidiana en què es manifesten maltractaments a persones grans. L'obra denuncia aquestes situacions, anima la gent gran a no silenciar-les i reivindica els seus drets.

PERSONES
GRANS AMB
IGUALTAT I
BON TRACTE

DESTINATARIS

La gent gran i la ciutadania en general.

MATERIALS GENERATS

Obra de teatre, *photocall*, vídeo.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Casal de gent gran Can Castelló, centre cívic Vil·la Florida, Esplai Bonanova, Llar Mn. Lluís Vidal.

OBJECTIUS

- Conscienciar la població del problema dels maltractaments a la gent gran.
- Fer veure a la gent gran la necessitat de parlar d'aquestes situacions i de no silenciar-les.

ACCIONS DEL PROJECTE

- Set representacions en diferents espais: casals de gent gran, centres cívics i sala de teatre (Circol Maldà).
- Participació en dues jornades tècniques relacionades amb aquest tema.
- *Photocall* amb fotografies de persones que donen suport a la campanya publicat pel districte i a Instagram.

Esport “Saviejant” i reportatge “La veu de la Gent Gran”

Els protagonistes de l'esport van ser escollits mitjançant les propostes d'entitats i serveis del territori (Habitatges amb serveis per a les persones grans de Navas, Equip d'Atenció Primària Congrés, Equip d'Atenció Primària La Sagrera, Casal de Gent Gran Navas i Serveis Socials Garcilaso); són 10 persones grans (5 homes i 5 dones) del nostre territori que van acceptar participar i compartir les seves vivències a través de la gravació.

L'esport té una durada de 20 segons i té com a objectiu provocar un impacte emocional tot generant l'empatia en l'espectador.

En el reportatge *La veu de la Gent Gran*, el director dóna la veu als protagonistes per parlar de les seves vivències en relació a la infantesa, la dictadura, l'amor, el moment més important de la seva vida, consells als joves, etc.

PERSONES
GRANS AMB
IGUALTAT I
BON TRACTE

ENTITAT PROMOTORA

Centre de Serveis Socials Garcilaso. Institut Municipal de Serveis Socials.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Projecte Comunitari Persones Grans, Grans Persones. Espai Joves Garcilaso.

OBJECTIUS

Crear un esport de conscienciació sobre la necessitat del bon tracte envers les persones grans per presentar-lo a la primera Jornada Parlem del Bon Tracte cap a les persones grans i tenir un material de treball per a futures campanyes de sensibilització amb altres sectors de la població, com els joves a través dels instituts.

ACCIONS DEL PROJECTE

L'acció de la creació de l'esport s'emmarca dins del Projecte Comunitari de Persones Grans, Grans Persones.

DESTINATARIS

Ciudadania en general.

MATERIALS GENERATS

Vídeo “Saviejant” i reportatge audiovisual “La Veu de la Gent Gran”.

Taller antirumors

Com ens veuen els altres i com veiem els altres? Quins avantatges té la diversitat cultural? Des d'on es construeixen les noves ciutadanes? Quins són els prejudicis més estesos sobre les persones grans?

Aquest taller vol treballar els estereotips, prejudicis i rumors que afecten la convivència donant un caràcter més global al fenomen dels rumors i ampliant-ne la perspectiva més enllà de la cultura o l'origen de les persones. En l'anàlisi dels prejudicis per motius d'edat, gènere o classe social, el grup parteix de les vivències personals de cada membre per arribar a reflexions i accions col·lectives.

El context actual afavoreix l'aparició i la difusió de prejudicis i rumors discriminatoris, sobretot envers la població migrada. En el taller es comparteixen experiències, pors, il·lusions i sentiments comuns al llarg de la vida i es ressalta l'origen migrant de tota la població amb la intenció de treballar l'empatia.

PERSONES
GRANS AMB
IGUALTAT I
BON TRACTE

ENTITAT PROMOTORA

Servei de Convivència del Districte d'Horta-Guinardó i Estratègia Antirumors de la Direcció d'Immigració i Diàleg Intercultural de l'Ajuntament de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Casals de gent gran d'Horta-Guinardó, La Xixa Teatre, El Parlante.

OBJECTIUS

Objectiu general:

- Fomentar la cohesió social i afavorir la interacció i la convivència intercultural als casals de gent gran i al seu barri.

Objectius específics:

- Promoure el coneixement, el diàleg, la reflexió i el debat, com també l'ús de les noves tecnologies i les arts, entre els participants i entre les persones que tindran accés als continguts del taller.
- Combatre, mitjançant la producció audiovisual i el teatre, els tòpics associats a la diversitat cultural i oferir la possibilitat d'expressar la pròpia veu.
- Dotar els participants d'eines perquè puguin dur a terme la tasca antirumors al seu barri i identificar les persones més proactives per tal de convidar-les a crear un grup de "grans agents antirumors".
- Consolidar un grup de voluntaris per a treballar el fenomen de la rumorologia més enllà de l'origen cultural i promoure el valor de la convivència en la diversitat.

ACCIONS DEL PROJECTE

- Tallers setmanals de teatre social (temes centrals: diversitat cultural, convivència, rumors, estereotips, eines per a contribuir a la convivència).
- Representació de les obres de teatre resultants dels tallers.
- Sessions avaluatives de reflexió sobre el tema en qüestió i el projecte.
- Participació en altres projectes, com ara La Família del Costat.

DESTINATARIS

Directes: usuaris dels casals de gent gran.

Indirectes: la ciutadania en general.

MATERIALS GENERATS

- Material audiovisual de sensibilització sobre processos migratoris.
- Material audiovisual sobre el procés del projecte i la seva avaluació.
- Peces de teatre social.

ALTRES OBSERVACIONS

Aquest projecte neix de les accions dutes a terme en el marc de l'Estratègia Xarxa Barcelona Antirumors "Teatre de la Reminiscència" durant el mes de novembre passat als casals de gent gran d'Horta, Vall d'Hebron i el Baix Guinardó.

L'eix central de les formacions va ser la sensibilització al voltant de la convivència i la diversitat. Es va partir d'un primer contacte amb el teatre social per tal de fer una aproximació amable a qüestions que sovint generen viscerabilitat i de poder treballar-les en profunditat posteriorment. Amb les tècniques pròpies del teatre d'intervenció social, el grup va explorar conflictes i temes relacionats amb les seves pròpies experiències.

Malgrat la curta durada dels tallers, els resultats van ser molt satisfactoris gràcies a la implicació i la motivació dels participants. Aquests, però, van manifestar que les sessions havien estat massa curtes per a poder aprofundir en els diferents aspectes relacionats amb la convivència i la diversitat, i també que aquests tallers són necessaris ja que es tracta d'un tema important i molt present en el seu dia a dia.

Taller de resiliència per a dones grans de l'Eixample

La resiliència és la capacitat que tenim les persones per fer front a les adversitats, superar-les i sortir-ne enfortides. La metodologia d'intervenció és grupal per tal de treballar l'apoderament de les dones i la seva capacitat de resiliència per superar les situacions traumàtiques.

Reaccionar de manera constructiva, superar el desànim, la impotència i l'espera passiva de solucions. També és l'expressió de les millors qualitats humanes: vitalitat, creativitat, humor, demanar i donar suport, reconèixer la fortalesa pròpia i del grup i actuar per reduir el dany.

En aquest taller s'enforteixen els factors que propicien el benestar social, familiar i comunitari que tenen per objectiu incentivar els projectes de vida.

PERSONES
GRANS AMB
IGUALTAT I
BON TRACTE

ENTITAT PROMOTORA

Districte de l'Eixample de l'Ajuntament de Barcelona.

OBJECTIUS

- Conèixer el concepte de resiliència.
- Treballar els principis de la resiliència.
- Relacionar el concepte amb la prevenció i gestió de conflictes.
- Potenciar l'autoestima.
- Adquirir eines i estratègies per el benestar personal.

ACCIONS DEL PROJECTE

Taller desenvolupat en diversos espais del districte de l'Eixample per a dones grans.

DESTINATARIS

Dones grans.

MATERIALS GENERATS

- Mapa vital
- Caseta individual segons model de Vanistendael
- Flor de les qualitats
- Retrat personal

ALTRES OBSERVACIONS

- Contes, relats i poemes
- Metàfores
- Vídeos
- Diferents materials (cartolines, cintes, botons i colors)

Grups de suport a cuidadors als centres de serveis socials

Es presenta un exemple concret: la Colla Cuidadora. És una xarxa de grups de persones que tenen cura dels seus familiars amb dependències (majoritàriament gent gran).

La Colla Cuidadora és un espai de relació, per experimentar i aprendre, que genera sinèrgies i complicitats entre els serveis i una visió i confiança més àmplia entre els professionals i els usuaris.

PERSONES
GRANS AMB
IGUALTAT I
BON TRACTE

ENTITAT PROMOTORA

Centres de serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

CAP – Centres d'Atenció Primària, Acord CIutadà per una Barcelona Inclusiva, Associació de Familiars d'Alzheimer de Barcelona.

OBJECTIUS

- Donar suport als familiars que cuiden
- Crear un entorn on poder compartir sentiments, experiències i adquirir estratègies per afrontar cada situació
- Evitar l'aïllament social del cuidador
- Proporcionar tècniques d'autocura i d'atenció al malalt
- Proporcionar informació sobre els recursos existents

Contribueixen a la igualtat i al bon tracte a través de:

- Ser reconeguts com a persones amb projecte vital propi
- Ajudant a recuperar el sentit de gaudir de la vida
- Donant-los la paraula i possibilitant la seva participació
- Prestant més atenció als més vulnerables
- Facilitant l'accés als recursos
- Fent visible la seva situació i treballant pels seu reconeixement social i els seus drets
- Amb una manera diferent de relacionar-se amb els serveis

ACCIONS DEL PROJECTE

Grups de suport: 12 persones. Té un any de durada, és un grup semiobert de periodicitat quinzenal.

Grup comunitari (la colla): Grup obert i permanent que es reuneix amb una periodicitat mensual, més altres possibles trobades. Fa accions orientades a d'altres cuidadors de l'entorn. Al grup hi ha actualment unes 20 persones.

DESTINATARIS

Persones que tenen cura de familiars dependents.

MATERIALS GENERATS

El blog www.lacollacuidadora.net i els textos de les vivències i temps compartit.

Servei d'atenció a persones grans de la Fundació Enllaç

La Fundació Enllaç té en marxa un programa d'Acollida, assessorament i acompanyament de persones lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals (LGBTI) en situacions de dependència i/o vulnerabilitat. Ofereix a les persones LGBTI en situacions de dependència i/o vulnerabilitat (persones grans, persones amb discapacitat, persones en risc d'exclusió social, etc.) un espai on poder treballar les seves necessitats, potenciar els seus recursos per poder donar resposta a aquestes necessitats i derivar-les als serveis més adients amb la supervisió dels nostres professionals.

PERSONES
GRANS AMB
IGUALTAT I
BON TRACTE

ENTITAT PROMOTORA

Fundació Enllaç.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Stop Sida, Trànsit, Xarxa Trans-Intersex, Casal Lambda, GAG - Grups d'Amics Gais, CBG - Col·lectiu Gai de Barcelona, Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, i Amics de la Gent Gran.

OBJECTIUS

L'objectiu del programa d'atenció a les persones grans de la Fundació és:

- Ajudar les persones LGBTI en situacions de dependència i/o vulnerabilitat perquè superin les reticències a l'hora de demanar ajut i adreçar-se als professionals de l'atenció social.
- Acompanyar aquestes persones i garantir que rebin una atenció de qualitat.

- Aconseguir que les persones grans LGTBI -i tot el col·lectiu de persones LGTBI- coneguin i utilitzin els instruments -legals o de previsió- que afavoreixen l'autonomia personal i la presa de decisions sobre la pròpia forma de viure.

ACCIONS DEL PROJECTE

Algunes accions específiques del programa es descriuen a continuació:

ATENCIÓ TRANS: Inclou el suport d'un activista trans de cara a poder atendre millor les persones trans i intersex quan tenen dubtes específics, i complementa així l'atenció que aquestes persones puguin rebre per part del treballador social.

ATENCIÓ LEGAL: També disposa del suport d'un advocat per tal de poder resoldre els temes legals que necessiti treballar la persona, per tal de oferir-li un servei tan global com sigui possible.

ACOMPANYAMENTS: Arran del fet que es detecta que moltes persones LGBTI han d'afrontar processos difícils en soledat, oferim acompanyaments a través del voluntariat.

RELACIÓ AMB SERVEIS SOCIALS: Aquest servei, ja consolidat, ajuda al fet que entrin en el circuit públic de serveis socials moltes persones LGBTI que d'una altra manera no hi arribarien, per motius diversos, a la vegada que ofereix als professionals el suport d'un expert per poder abordar aquells temes que desconeixen o pels quals necessiten recursos més específics.

DESTINATARIS

Entre les persones usuàries del servei s'hi destaquen:

- Persones LGTBI en situació de dependència i/o vulnerabilitat
- Familiars de persones LGTBI en situació de dependència i/o vulnerabilitat
- Familiars LGTBI de persones en situació de dependència i/o vulnerabilitat
- Persones LGTBI que no són dependents i que volen promoure la seva autonomia
- Professionals del món social que necessiten suport a l'hora d'atendre persones LGTBI

És un servei inclusiu, no exclouent, i que de fet atén qualsevol persona sigui quina sigui la seva orientació sexual o identitat de gènere.

MATERIALS GENERATS

La Fundació Enllaç està renovant els materials informatius adreçats al col·lectiu de persones grans LGTBI i a professionals. La nova sèrie de materials que s'estan desenvolupant atenen diversos àmbits de la vida de la persona: instruments legals, economia i habitatge; salut i benestar, i Enllaç Social.

Projecte Vincles

El projecte 'Vincles BCN', guanyador de l'última edició del *Bloomberg Mayors Challenge Award*, proposa trencar amb l'aïllament social de la gent gran de la ciutat mitjançant l'establiment d'una xarxa de suport públic i de l'entorn personal, que inclogui la família, amics, treballadors socials i voluntaris a través de la utilització d'una tauleta tàctil.

'Vincles' és una eina d'innovació social que representa un canvi en el sistema d'atenció d'un individu a un model de col·laboració de l'atenció.

PERSONES
GRANS AMB
BENESTAR
I SALUT

ENTITAT PROMOTORA

Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.

OBJECTIUS

- Mantenir les xarxes d'atenció de la persona usuària perquè n'augmenti la qualitat de vida.
- "Vincles BCN" és un sistema informàtic que, aplicat a una tauleta tàctil o dispositiu telefònic, i a través dels cercles de confiança personalitzats i connectats, busca millorar la seguretat i la independència de la gent gran. A través d'aquest programa, la persona usuària tria el seu cercle de contactes, amb qui pot mantenir un vincle.
- Combina l'atenció informal de familiars, amics i veïns amb la possibilitat de contactar amb cuidadors professionals per fer consultes en matèria de salut i serveis socials. D'aquesta manera, tots els membres del cercle de confiança de la persona gran poden respondre a les necessitats i alertes, i es comuniquen entre elles, seguint les indicacions donades per la persona usuària, pel cuidador o pels professionals.

ACCIONS DEL PROJECTE

Inicialment, 'Vincles BCN' es provarà, per fer-ne una avaluació, entre 20 usuaris. Posteriorment, es farà un altre test amb 200 usuaris –cap al gener de 2015–, preferiblement usuàries del servei de teleassistència municipal. Es preveu que finalment es pugui arribar a 20.000 persones, perquè generin 20.000 xarxes de confiança, composta per unes 100.000 persones aproximadament.

Aquestes xarxes s'activaran de forma individual per la mateixa persona gran usuària, o un ajudant que estarà coordinat de manera eficient a través d'una plataforma digital, accessible des de diferents dispositius.

DESTINATARIS

Persones grans.

MATERIALS GENERATS

Aplicació informàtica Vincles.

Efectes de la crisi sobre les persones grans

Presentació d'un estudi sobre els efectes de la crisi en la gent elaborada per experts de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic.

És un treball emmarcat en un projecte d'investigació més ampli: "Envel·liment actiu, ciutadania i participació".

Es descriu que tot i que les persones grans són un dels grups socials més vulnerables, hi ha 3 elements bàsics que fan que actuïn com a malla de seguretat per afrontar l'envelliment: la pensió, l'habitatge de propietat i les xarxes familiars.

PERSONES
GRANS AMB
BENESTAR
I SALUT

ENTITAT PROMOTORA

Plataforma Unitària de la Gent Gran.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Institut de Govern i Polítiques Públiques de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic.

OBJECTIUS

Examinar com la crisi econòmica està afectant les persones grans en els camps següents:

- Quins impactes s'han produït
- Com s'insereixen aquests canvis en les trajectòries de vides i xarxes socials de les persones grans.
- Quins són els elements que generen més vulnerabilitat
- En quina mesura tot això es tradueix en transformacions en el rol econòmic, social i familiar de les persones grans.

ACCIONS DEL PROJECTE

Analitza diversos aspectes:

- Les pensions
- L'habitatge
- Les xarxes familiars
- Impactes i tipologia dels impactes que ha produït aquesta crisi

Posar de manifest el rol actiu de les persones grans com a sustentadores econòmiques i quan de temps es podrà mantenir aquesta situació i el cost que té per a la qualitat de vida de les persones grans.

DESTINATARIS

Ciutadania en general.

MATERIALS GENERATS

Las personas mayores ante la crisis económica, Eva Alfama, Marta Cruells i Sandra Ezquerro.

Condicions de vida de les persones grans de Barcelona

En aquesta conferència es presentaren les condicions de vida de les persones grans de Barcelona en l'any 2013. Aquestes condicions de vida s'analitzaren estadísticament i s'englobaren en diferents àmbits com són: demografia, econòmica, salut, relacions socials i indicadors d'activitat.

PERSONES
GRANS AMB
BENESTAR
I SALUT

ENTITAT PROMOTORA

Ajuntament de Barcelona.

OBJECTIUS

Presentació de la situació de les persones grans de Barcelona.

ACCIONS DEL PROJECTE

Presentació dels resultats de l'enquesta

DESTINATARIS

Ciutadania en general.

La gent gran de FATEC visitem les residències de Catalunya

Voluntaris grans de FATEC fan visites concertades a residències interessades en el projecte.

Recopilació d'informació procedent de l'observació i de les entrevistes amb els professionals i també de l'intercanvi amb les persones residents.

Amb les dades recopilades s'elaboren dos instruments per a la difusió i la consulta en forma de fitxa informativa de cada residència i del sumari d'aspectes positius observats.

Ambdós instruments poden ser consultats al web de FATEC.

PERSONES
GRANS AMB
BENESTAR
I SALUT

ENTITAT PROMOTORA

FATEC - Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Diputació de Barcelona- Àrea d'Atenció a les Persones.

OBJECTIUS

- Proporcionar a la gent gran i als seus familiars una sèrie d'orientacions que els puguin resultar d'utilitat a l'hora d'escollir una residència entre les possibilitats que tenen al seu abast.
- Que les persones grans visitin residències de la seva ciutat i/o comarca i en coneguin els aspectes positius de funcionament i estructura.

- Desenvolupar en l'entorn local de noves línies d'activitat voluntària, realitzada amb mètodes creatius, per grups de gent gran i vinculades a la promoció de la cultura del ple manteniment dels drets humans de les persones que viuen en residències.

ACCIONS DEL PROJECTE

- Captació i formació de voluntaris grans de FATEC, basada en el paradigma del model de l'atenció centrada en la persona.
- Visita de residències i observació de les seves característiques i funcionament.
- Redacció de la fitxa de la residència visitada, autorització i inclusió al web de FATEC.
- Inclusió al Sumari dels nous aspectes positius observats.

DESTINATARIS

Persones grans i els seus familiars.
 Associacions de persones grans.
 Professionals de residències.

MATERIALS GENERATS

Fitxes de les residències visitades.
 Sumari d'aspectes positius observats.

ALTRES OBSERVACIONS

El projecte vol incidir a canviar una visió estereotipada de les residències, que promou una actitud de refús.

Projecte “Més a prop”

Programa preventiu que pretén conèixer la situació en què es troben les persones grans del municipi per tal de reforçar la capacitat organitzativa i de gestió dels serveis socials.

ENTITAT PROMOTORA

Ajuntament de Manresa.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS

Diputació de Barcelona.

OBJECTIUS

- Obtenir un diagnòstic anual (necessitats i mancances) sobre la situació general del públic objectiu
- Millorar la planificació dels recursos
- Programar projectes de suport comunitari
- Facilitar dades davant de possibles emergències socials
- Detecció immediata de situacions de risc
- Facilitar informació directament de programes i serveis concrets

ACCIONS DEL PROJECTE

Visita a domicili professionalitzada a les persones de 80 anys o més que no han tingut contacte amb els serveis socials municipals.

DESTINATARIS

Persones grans majors de 75 anys.

PERSONES
GRANS AMB
BENESTAR
I SALUT

Guia: Què hem de menjar, com i per què? Guia de consells saludables

El Pla Municipal 2013-2016 per a les persones grans promou, en la segona línia estratègica, la importància de la salut per millorar la qualitat de vida de les persones grans mitjançant l'impuls de programes i iniciatives que facilitin decisions orientades a viure l'envelliment d'una manera saludable i activa.

Per això aquesta guia respon a una d'aquestes iniciatives que aporten consells senzills i entenedors per adoptar i per al seguiment d'uns hàbits de vida més saludables.

PERSONES
GRANS AMB
BENESTAR
I SALUT

ENTITAT PROMOTORA

Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Ajuntament de Barcelona.

ALTRES ENTITATS O ORGANISMES IMPLICATS EN EL PROJECTE

Agència de la Salut Pública de Barcelona, Agència de la Salut Pública de Catalunya, Col·legi de Farmacèutics de Barcelona i Institut Barcelona Esports.

OBJECTIUS

Proporcionar les claus per estar sans i gaudir d'un envelliment actiu i saludable.

ACCIONS DEL PROJECTE

- Recomanacions a partir de l'alimentació, l'activitat física i com compaginar medicaments i alimentació.
- Recursos disponibles a la ciutat de Barcelona.

DESTINATARIS

Persones grans i adults grans.

MATERIALS GENERATS

Guia *Què hem de menjar, com i per què? Consells saludables per a les persones grans.*

